

Голові разової спеціалізованої вченої ради PhD 12767
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського
доктору наук з фізичного виховання та спорту,
професору Боднар І. Р.

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата наук з фізичного виховання і спорту,
доцента Сабадош Мар'яни Володимирівни
на дисертаційну роботу Пришляка Мирослава Олеговича
на тему: **«Фізична терапія дітей 6–12 років із церебральним паралічем у
формі спастичного геміпарезу»**,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Актуальність обраної теми дисертації.

Актуальність дисертаційного дослідження визначається сучасними тенденціями розвитку фізичної терапії, які передбачають перехід від суто медичної моделі до біопсихосоціальної, орієнтованої на забезпечення максимальної функціональної незалежності дитини та її участі у повсякденному житті. Особливої ваги набуває проблема інтеграції реабілітаційних заходів у середовище життєдіяльності дитини, зокрема в умовах розвитку інклюзивної освіти.

Церебральний параліч залишається однією з провідних причин дитячої інвалідності, а спастичний геміпарез супроводжується вираженими порушеннями функції верхньої кінцівки, що суттєво обмежує самостійність дитини. У зв'язку з цим розробка ефективних програм фізичної терапії, спрямованих не лише на покращення функцій, але й на підвищення якості життя та участі дитини у соціумі, є надзвичайно актуальною.

Дисертаційна робота виконана відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри терапії та реабілітації Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського: «Удосконалення підходів до фізичної терапії осіб, які мають або можуть зазнати обмеження функціонування».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків сформульованих у дисертації.

Наукові положення дисертаційної роботи є достатньо обґрунтованими, логічно узгодженими з метою та завданнями дослідження. Автор коректно визначив об'єкт і предмет дослідження, що відповідає сучасним вимогам до наукових робіт у галузі фізичної терапії.

Ступінь достовірності отриманих результатів забезпечується тривалістю дослідження (2022–2026 рр.), достатньою кількістю обстежених дітей (n=60), використанням валідованих методів оцінювання та адекватним статистичним аналізом.

Методичний інструментарій дослідження сформовано як інтегровану систему взаємодоповнюючих підходів, що охоплює аналітичний огляд наукових джерел, педагогічні та клініко-функціональні методи оцінки (зокрема із

застосуванням шкал Ashworth, Lovett, GMFCS, MACS, гоніометрії), функціональні проби для визначення моторної спритності (Box and Block Test), а також психосоціальні методики (COPM, CP QOL-Child, оцінка больового синдрому за модифікованою шкалою ВАШ). Важливим компонентом дослідження стало вивчення функціонального стану серцево-судинної системи та її резервних можливостей. Обробку отриманих даних здійснено із використанням сучасних методів математичної статистики.

Достовірність результатів і наукова новизна.

Отримані результати є статистично обґрунтованими та мають практичну цінність.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що: *вперше* розроблено та впроваджено модифіковану програму фізичної терапії дітей із церебральним паралічем у формі спастичного геміпарезу, орієнтовану на підвищення функціональної незалежності; *вперше* обґрунтовано доцільність поєднання інструментальних методів (IASTM) та функціонального тренування у системі реабілітації; *поглиблено* уявлення про структуру порушень моторної функції верхньої кінцівки у дітей із ЦП у віці 6–12 років на підставі комплексного аналізу клінічних, функціональних та нейродинамічних показників; *удосконалено* підходи до оцінювання ефективності фізичної терапії з урахуванням як функціональних, так і психосоціальних показників, зокрема якості життя та задоволеності виконанням діяльності.

Набули подальшого розвитку наукові уявлення про можливості застосування мультикомпонентних програм ФТ у сучасній системі реабілітації дітей із ЦП, зокрема в амбулаторних умовах із залученням родини до реабілітаційного процесу.

Практичне значення результатів дослідження.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання розробленої програми фізичної терапії для підвищення рівня функціональної незалежності дітей із церебральним паралічем. Запропонована автором програма враховує індивідуальні особливості дітей, спрямована на формування практично значущих рухових навичок і передбачає активну участь батьків у реабілітаційному процесі. Результати дослідження можуть бути використані у діяльності фахівців фізичної терапії, у системі інклюзивної освіти, а також у роботі міждисциплінарних команд, що підтверджено 6 актами впровадження та опублікованими методичними рекомендаціями «Фізична терапія дітей з церебральним паралічем у міжкурсовий період: поради для батьків: методичні рекомендації»

Апробація результатів дослідження

Результати дослідження оприлюднено на дев'яти всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях.

Публікації

За темою дисертаційного дослідження опубліковано три наукові праці у фахових виданнях України та одна – у виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі.

Структура та обсяг дисертації

Дисертаційна робота викладена на 239 сторінках комп'ютерного тексту, включає анотацію, вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел

та додатки. Робота містить таблиці, рисунки та додатки, що забезпечують наочність поданого матеріалу.

У *вступі* обґрунтовано актуальність дослідження, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет, наведено методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення.

У *першому розділі* «Сучасні підходи до фізичної терапії дітей із церебральним паралічем у формі спастичного геміпарезу» представлено аналіз епідеміологічних характеристик, клінічних особливостей, патофізіології спастичного парезу, супутніх порушень та сучасних підходів до лікування і фізичної терапії, включаючи перспективні методики, зокрема застосування IASTM та функціонального тренування.

У *другому розділі* «Методологія та організація дослідження» обґрунтовано дизайн дослідження, наведено характеристику вибірки, описано педагогічні, клінічні, функціональні та психосоціальні методи оцінювання, а також методи статистичної обробки.

У *третьому розділі* «Вихідний рівень фізичного стану, функціональної можливості та якості життя дітей 6–12 років із церебральним паралічем у формі спастичного геміпарезу» представлено характеристику фізичного розвитку, функціонального стану, моторних порушень, психосоціального функціонування та якості життя дітей до початку терапії, продемонстровано однорідність груп досліджуваних за основними показниками на першому етапі.

У *четвертому розділі* «Програма фізичної терапії дітей 6–12 років із церебральним паралічем у формі спастичного геміпарезу» обґрунтовано принципи створення програми, описано її структуру, режими фізичної терапії, а також методичні рекомендації для батьків з метою підтримання ефекту від фізичної терапії у міжкурсний період.

У *п'ятому розділі* «Аналіз ефективності програми фізичної терапії» наведено результати впливу програми на стан опорно-рухового апарату, моторну функцію, психосоціальний стан та якість життя дітей, а також проведено порівняльний аналіз ефективності авторської та стандартної програм та продемонстровано її переваги.

Дотримання академічної доброчесності

Ознак порушення академічної доброчесності не виявлено.

Зауваження до змісту дисертаційної роботи

1. Доцільним є ширше висвітлення впливу програми на рівень участі дітей у повсякденному житті.
2. Потребує деталізації питання інтеграції реабілітаційних заходів у освітнє середовище.
3. Варто розширити аналіз ролі батьків у підтримці функціональних досягнень.
4. Доцільно поглибити характеристику формування навичок самообслуговування.
5. Перспективним є вивчення впливу програми на соціальну адаптацію дітей.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Висновок.

Дисертаційна робота Пришляка Мирослава Олеговича «Фізична терапія дітей 6–12 років із церебральним паралічем у формі спастичного геміпарезу» являє собою завершене самостійне наукове дослідження, результати якого відзначаються науковою новизною, теоретичною і практичною значущістю, належним рівнем обґрунтованості та достовірності.

Дисертаційна робота відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44).

За актуальністю, науковою новизною, теоретичною і практичною значущістю отриманих результатів дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її автор – Пришляк Мирослав Олегович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Офіційний опонент:

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри фізичної терапії,
реабілітації, спеціальної та інклюзивної
освіти ДВНЗ «Ужгородського
національного університету»

Сабадош Мар'яна Володимирівна

